

ร่าง
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ (ฉบับที่ 2)

โดยเป็นการสมควรปรับปรุงประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการแสดงฉลากของอาหาร
ในภาชนะบรรจุ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 6 (10) แห่งพระราชบัญญัติอาหาร
พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 2 ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง อาหารจัดรวมในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ 14
ธันวาคม พ.ศ. 2553

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความใน (1) ของข้อ 3 แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 450) พ.ศ.
2567 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ ลง
วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2567 และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(1) อาหาร ที่ผู้ผลิตจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภคโดยผู้ผลิตสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับ
อาหารที่ผลิตแก่ผู้บริโภคได้ เช่น หาบเร่ แผงลอย หรือจำหน่ายผ่านทางระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่

(ก) วัตถุประสงค์อาหาร

(ข) อาหารสูตรสำหรับทารก และอาหารสูตรสำหรับทารกที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทาง

การแพทย์

(ค) อาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกอายุตั้งแต่หกเดือนถึงสิบสองเดือน และอาหารสูตร

สำหรับเด็กเล็ก

(ง) อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(จ) อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ

(ฉ) ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

(ช) อาหารที่มีการเติมสารสกัดหรือสารอาหารหรือสารสังเคราะห์

(ซ) อาหารอื่นซึ่งได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับการแสดง

คำเตือนเป็นการเฉพาะ

(ณ) อาหารที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่า

ด้วยวิธีการ ผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหาร”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความใน (6) และ (7) ของข้อ 5 ของประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 450) พ.ศ. 2567 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2567 และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“(6) ข้อความว่า “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร : มี” กรณีมีการใช้เป็นส่วนประกอบของอาหาร หรือ “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร : อาจมี” กรณีมีการปนเปื้อนในกระบวนการผลิตแล้วแต่กรณี (ความที่เว้นไว้ให้ระบุประเภทหรือชนิดของอาหารที่มีสารก่อภูมิแพ้หรือสารที่ก่อภาวะภูมิไวเกิน) ทั้งนี้ข้อความว่า “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร” อาจใช้ข้อความอื่นที่มีความหมายในทำนองเดียวกันแทนก็ได้ โดยให้แสดงในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่าย

กรณีที่ไม่แสดงข้อความ “ข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหาร” ต้องแสดงข้อความว่า “มี.....” หรือ “อาจมี.....” ไว้ในกรอบ โดยให้แสดงในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจนและอ่านได้ง่าย

ประเภทหรือชนิดของอาหารซึ่งมีสารก่อภูมิแพ้ หรือสารที่ก่อภาวะภูมิไวเกินตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(6.1) ธัญพืชที่มีกลูเตน ได้แก่ ข้าวสาลี ข้าวไรย์ ข้าวบาร์เลย์ ข้าวโอ๊ต สเปลท์ หรือสายพันธุ์ลูกผสมของธัญพืชดังกล่าว และผลิตภัณฑ์จากธัญพืชที่มีกลูเตนดังกล่าว ยกเว้น

(ก) กลูโคสไซรัป หรือเดกซ์โทรสที่ได้จากข้าวสาลี

(ข) มอลโทเดกซ์ตริน จากข้าวสาลี

(ค) กลูโคสไซรัป จากข้าวบาร์เลย์

(ง) แอลกอฮอล์ที่ได้จากการกลั่นเมล็ดธัญพืช

(6.2) สัตว์น้ำที่มีเปลือกแข็ง เช่น ปู กุ้ง กุ้งล็อบสเตอร์ เป็นต้น และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำที่มีเปลือกแข็ง

(6.3) ไข่ และผลิตภัณฑ์จากไข่

(6.4) ปลา และผลิตภัณฑ์จากปลา ยกเว้น เจลาตินจากปลาที่ใช้เป็นสารช่วยพาวิตามินและแคโรทีนอยด์

(6.5) ถั่วลิสง และผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง

(6.6) ถั่วเหลือง และผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง ยกเว้น

(ก) น้ำมันหรือไขมันจากถั่วเหลืองที่ผ่านกระบวนการทำให้บริสุทธิ์

(ข) โทโคเฟอรอลผสม, ดี-แอลฟา-โทโคเฟอรอล, หรือ ดีแอล-แอลฟา-โทโคเฟอรอล หรือ ดี-แอลฟา-โทโคเฟอรอลเอซีเทต, หรือ ดีแอล-แอลฟา-โทโคเฟอรอลเอซีเทต หรือ ดี-แอลฟา-โทโคเฟอรอลเอซีซิงเกิล ที่ได้จากถั่วเหลือง

(ค) ไฟโตสเตอรอล และไฟโตสเตอรอลเอสเทอร์ที่ได้จากน้ำมันถั่วเหลือง

(ง) สเตานอลเอสเทอร์จากพืชที่ผลิตจากสเตอรอลของน้ำมันพืชที่ได้จากถั่วเหลือง

(6.7) นม และผลิตภัณฑ์จากนม รวมถึงแลคโตส ยกเว้น แลคติทอล

(6.8) ถั่วที่มีเปลือกแข็ง และผลิตภัณฑ์จากถั่วที่มีเปลือกแข็ง เช่น อัลมอนต์ วอลนัท พีแคน เป็นต้น ได้แก่

(ก) อัลมอนต์ และผลิตภัณฑ์จากอัลมอนต์

(ข) เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และผลิตภัณฑ์จากเม็ดมะม่วงหิมพานต์

(ค) เฮเซลนัท และผลิตภัณฑ์จากเฮเซลนัท

(ง) พีแคน และผลิตภัณฑ์จากพีแคน

(จ) พิสตาชิโอ และผลิตภัณฑ์จากพิสตาชิโอ

(ฉ) วอลนัท และผลิตภัณฑ์จากวอลนัท

(ช) บราซิลนัท และผลิตภัณฑ์จากบราซิลนัท

(ซ) แมคคาเดเมีย และผลิตภัณฑ์จากแมคคาเดเมีย

(ฌ) โพนันท์ และผลิตภัณฑ์จากโพนันท์

(6.9) ซัลไฟต์ ที่มีปริมาณมากกว่าหรือเท่ากับ 10 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

(6.10) หอย หมึก และผลิตภัณฑ์จากหอย หมึก

(6.11) งา และผลิตภัณฑ์จากงา

(6.12) เซเลอรี และผลิตภัณฑ์จากเซเลอรี

(6.13) มัสตาร์ด และผลิตภัณฑ์จากมัสตาร์ด

(6.14) ลูพิน และผลิตภัณฑ์จากลูพิน

ทั้งนี้ความใน (6) ไม่ใช่บังคับกับอาหารที่มีสารก่อภูมิแพ้หรือสารที่ก่อภาวะภูมิไวเกิน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ และมีการแสดงชื่ออาหารที่ระบุชื่อสารก่อภูมิแพ้หรือสารที่ก่อภาวะภูมิไวเกินไว้ชัดเจนแล้ว เช่น น้านมโคสด ถั่วลิสงอบกรอบ เป็นต้น

(7) แสดงข้อมูลวัตถุเจือปนอาหาร ถ้ามีการใช้วัตถุเจือปนอาหารหรือมีวัตถุเจือปนอาหารติดมากับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารหรือ เป็นส่วนประกอบของอาหารในปริมาณที่เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของการใช้วัตถุเจือปนอาหาร ให้แสดงกลุ่มหน้าที่ สำหรับวัตถุกั้นเสีย วัตถุปรุงแต่งรสอาหาร วัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล และสี ให้แสดงข้อความดังต่อไปนี้ด้วย แล้วแต่กรณี

(7.1) ชื่อกลุ่มหน้าที่ สำหรับ “สี” ตามด้วยชื่อเฉพาะ หรือตัวเลขตาม International Numbering System: INS for Food Additives โดยอาจจะระบุชนิดของสีซึ่งเป็นสีธรรมชาติหรือสีสังเคราะห์แล้วแต่กรณี

(7.2) ชื่อกลุ่มหน้าที่ สำหรับ “วัตถุกั้นเสีย” ตามด้วยชื่อเฉพาะ หรือตัวเลขตาม International Numbering System: INS for Food Additives

(7.3) ชื่อกลุ่มหน้าที่สำหรับกรณีวัตถุปรุงแต่งรสอาหาร และ วัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล ตามด้วยชื่อเฉพาะ

สำหรับวัตถุเจือปนอาหารที่มีชื่อเป็นวัตถุกั้นเสีย วัตถุปรุงแต่งรสอาหาร วัตถุให้ความหวานแทนน้ำตาล และสี อาจแสดงข้อความว่า “วัตถุเจือปนอาหาร” แทนชื่อกลุ่มหน้าที่ของวัตถุเจือปนอาหารได้ร่วมกับชื่อเฉพาะ หรือร่วมกับตัวเลขตาม International Numbering System: INS for Food Additives ยกเว้น กรณีวัตถุเจือปนอาหารที่มีมากกว่าหนึ่งหน้าที่ ให้สามารถแสดงหน้าที่อื่นตามความจำเป็นของเทคโนโลยีการผลิต โดยปริมาณที่ใช้ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน้าที่อื่นนั้น และยกเว้นการแสดงผล

วัตถุเจือปนอาหาร สำหรับ สารช่วยทำละลาย หรือช่วยพา (Carrier) และ ก๊าซที่ช่วยในการเก็บรักษาอาหาร (Packaging gas)”

ข้อ 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 5/1 และข้อ 5/2 ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 450) พ.ศ. 2567 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2567

“ ข้อ 5/1 ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าอาหาร หากมีความประสงค์จะแสดงฉลากด้วยฉลากดิจิทัล ต้องแสดงข้อมูลตามที่กำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการแสดงฉลากอาหารในภาชนะบรรจุ ให้ครบถ้วน โดยการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับอาหารด้วยฉลากดิจิทัลต้องสามารถเข้าถึงได้ทุกเมื่อและมีการควบคุมระบบให้ทำงานอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นการแสดงฉลากตามข้อ 5 (1) (2) (4) (5) (6) (9) และ (10) ต้องแสดงไว้บนภาชนะบรรจุ เว้นแต่

(1) อาหารสูตรสำหรับทารก และอาหารสูตรสำหรับทารกที่มีวัตถุประสงค์พิเศษทางการแพทย์

(2) อาหารสูตรต่อเนื่องสำหรับทารกอายุตั้งแต่หกเดือนถึงสิบสองเดือน และอาหารสูตรสำหรับเด็กเล็ก

(3) อาหารเสริมสำหรับทารกและเด็กเล็ก

(4) อาหารที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ

(5) ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

(6) อาหารที่มีการเติมสารสกัดหรือสารอาหารหรือสารสังเคราะห์

(7) อาหารอื่นซึ่งได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับการแสดงคำเตือนเป็นการเฉพาะ”

ข้อ 5/2 การแสดงฉลากของอาหารจัดรวมในภาชนะ สำหรับอาหารมากกว่าหนึ่งชนิดหรือชนิดเดียวกันที่มีการแสดงฉลากไว้ครบถ้วนแล้ว แต่มีการจัดรวมหลายชนิดหรือหลายจำนวนอยู่ในภาชนะเดียวกันที่มีการหุ้มห่อเพื่อจำหน่ายรวมกัน เช่น กระเช้า ตะกร้า กล่อง ถุง หรือภาชนะอื่นใด และสามารถมองเห็นฉลากอาหารได้บางส่วน เพื่อใช้สำหรับเทศกาลต่างๆ เช่น ชุดของขวัญ ชุดสังฆทาน หรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน ภาชนะบรรจุที่จัดรวมดังกล่าวต้องแสดงฉลาก โดยมีข้อความเป็นภาษาไทย ที่เห็นได้ชัดเจน และอ่านได้ง่าย ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อ ประเภท หรือ ชนิดของอาหารแต่ละรายการที่บรรจุ

(2) วันเดือนปีที่หมดอายุหรือควรบริโภคก่อนของอาหารตาม (1) โดยอาจระบุวันเดือนปีที่หมดอายุหรือควรบริโภคก่อนของอาหารที่นำมารวมนั้น ที่มีระยะเวลาเร็วที่สุดเพียงอย่างเดียวก็ได้

(3) ให้ระบุคำเตือนในฉลากในกรณีที่มีการนำสินค้าที่อาจทำปฏิกิริยากันจนทำให้มีสี กลิ่น หรือรส เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคเนื่องในการใช้หรือโดยสภาพของสินค้านั้นได้ เช่น ใบชา ข้าวสาร สบู่ ผงซักฟอก ดังนั้น ผู้ใช้ควรแยกสินค้าที่อาจทำปฏิกิริยากันได้นั้นออกจากกันโดยเร็ว

ข้อ 6 ให้ฉลากอาหารในภาชนะบรรจุที่ไม่เป็นไปตามประกาศนี้ ยังคงจำหน่ายต่อไปได้โดยต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 450) พ.ศ. 2567 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร

พ.ศ. 2522 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ 7 การแสดงฉลากของอาหารจัดรวมในภาชนะที่ไม่เป็นไปตามประกาศนี้ ยังคงจำหน่ายต่อไปได้โดยต้องปฏิบัติตาม ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง อาหารจัดรวมในภาชนะบรรจุ ลงวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ.2553 ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ 8 ให้ฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุตามความใน (ก)-(ณ) ของข้อ 3(1) ที่ไม่ได้รับการยกเว้นการแสดงฉลาก ต้องปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

เอกสารสำหรับเวียนรับฟังความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้อง